

Herrborumstenen

från 1300-talet räddad till eftervärlden

Tack vare rådigt ingripande av Stig Flinck, räddades stenen. Den var gravhäll och ingångssten till Herrborums gravvalv i Skällviks kyrka från 1300-talet och ända fram till kyrkans omfattande reovering i mitten av 50-talet. Då togs den ut och föll i glömska en tid. Efter många turer, skall den nu åter in i den kyrka den hör hemma i. Sid 6.

**Ny ordförande i
Skärgårdsföreningen**

Jan Teichert, jordbrukare, Gryt
sid 12

**Orealistisk kalkyl
för EWK-muséet ?**

sid 7

**Kustlandets
problem drabbar
kustborna**

sid 3,7 och 14

Vidar Jansson

Lägg ut förslagstrevare och låt invånarna tycka till innan handläggning kostat för mycket pengar

Flera gånger under de senaste åren har vi i Söderköping upplevt, att de som bett om politiskt förtroende, beslutat och genomfört förändringar, som haft litet eller inget stöd bland befolkningen. Hagatorgets utformning, Förargelsens rondell, Resecentrum, är några närliggande exempel. Vi har samtidigt upplevt hur folkliga önskemål lämnats utan bifall eller stöd. Ungdomens hus är ett sådant exempel. Och vi har erfaren hur ungdomar protesterat handgripligt därför att de upplevt, att politikerna förskönat och byggt om sitt eget kommunhus istället.

Återigen förundras man över hur det kommer sig att avståndet är så stort mellan vad politiker vill åstadkomma och vad invånarna vill ha för prioriteringar.

En förslagstrevare...

Skulle det vara möjligt, att invånarna kan få ta del av de förslag som politikerna funderar över. Tidigt! Långt innan beslut tas. Jag tänker då förstås på större investeringar som exemplen ovan. Avsikten är att allmänheten ska få tycka till över förslag innan de går vidare för behandling. Enkla idéskisser kanske skulle duga. Kostnad och hur dessa skall finansieras anges ungefärligt räknade. Vidare om besparingar på annat i så fall måste ske och hur det kommer att slå.

Vi har ett utmärkt ställe dit många söderköpingsbor

söker sig - Biblioteket, som ju blivit lite av samlingsplats i kommunen. Här anslår kommunen redan i dag allehanda ärenden. Här kan vara en utmärkt plats att även anslå förslagstrevare. I nära anslutning bör också finnas möjlighet att "tycka till" på något/några sätt.

Skulle invånarna ha möjlighet att enkelt och tidigt ta del av förslag kan vi få en intressant debatt och ett gott underlag inför beslut om ärendets fortsatta handläggning. Ja kanske vi redan innan det kostat en massa pengar kan avböja oönskade förslag eller ge ett rungande bifall.

Borum Ekebo
614 90 Söderköping
0121-42135
(fax 0121-42141)
mobil 070-3108370

e-post
lilla.tidningen@telia.com

Ansvarig utgivare
och redaktör
Vidar Jansson

Artiklar och insändare
helst som e-post

Layout
Vidar Jansson

Grafisk produktion
Vidar Jansson

Norrköpings Tidningar
Trycksaker AB

Gruppförändelse
till samtliga hushåll och
fritidshushåll i
Söderköpings kommun

Tidningen är religiöst och
partipolitiskt obunden

Upplaga
7.000

Att handla i överensstämmelse med sina väljares önskemål borde väl tilltala en politiker. Finns det något att förlora på att så här känna sig för med förslag?
Vidar Jansson

Säg vad du tycker!

Håll inte tyst!

De duggar tätt nu. Den ena skandalen avlöser den andra. Avslöjanden om maktmissbruk, korruption, svågerpolitik och mutbrott har blivit vardagsmat i vårt land - som vi själva, för bara 10 år sedan, ansåg vara ett föredöme för andra länder. Vad är det som hänt egentligen?

Naturligtvis en allmän moralupplosning. Om man ser det i stort. Men vi får inte nöja oss med att bara konstatera detta. Vi måste fråga oss vad som åstadkommit den här olyckliga utvecklingen. Söka svaren. När vi har en gemensam bild över orsakerna, har vi också svaret på vad vi behöver göra.

Jag vill här ta upp 2 tänkbara orsaker och antyda svaren - väl medveten om att orsaksbrunnen i det närmaste är outtömlig.

1. Du tiger med vad du tycker

En tung faktor är vårt alltmer sviktande intresse att engagera oss och bry oss. Vi har blivit försoffade. Vi gör det bekvämt för oss Vi lutar oss bakåt och förlitar oss på att någon annan ska göra det. "Samhället" t ex. Men samhället är vi alla. Vi alla bär ansvaret för samhällsutvecklingen. I stort som i smått. Det räcker inte med att reagera tyst med näven knuten i fickan. Tag upp näven. Visa den och tala om vad du tycker. Högt och ljudligt. Och du som lyssnar, tig inte, utan tala om din åsikt du också. Håller du med, så tala om det! Frispråkare behöver känna ditt stöd.

Det är de många uppfattning som ger tyngd och möjlighet att förändra. Håller du inte med, säg det också! - Men vad du gör - så var inte tyst!

2. Folkvalda "sitter" på tok för länge

Vi får fler och fler politiker, som har ytterst liten eller ingen förankring i vanligt arbetsliv. De har alltid varit politiker. Politiker på heltid. Dessa (även om undantag kanske finns) har anammat en kultur helt olik andra människors vardag. I denna miljö bildas vänskapsband och lojaliteter i olika riktningar. De beslutar själva om sina egna löner. Och tilldelar sig förmåner ljusår från de beslut de tar och som skall gälla för resten av svenska folket. I den här miljön bildas också informella grupper och nätverk. Här handplockas personer ur släkt- och vänskapskrets och tilldelas attraktiva tjänster. Personer som självklart är lojala mot de som tillsatt dem.

För att undvika ett allt djupare avstånd mellan politiker och väljare, bör en politikers möjlighet att verka begränsas till högst 2 valperioder i sträck (en valperiod är nu 4 år). Då hinner våra politiker endast i liten utsträckning etablera informella grupper och nätverk. Då hinner de inte helt uppslukas av en kultur, främmande för andras vardagsliv. Då minskar risken att maktmissbruk, korruption och svågerpolitik breder ut sig.

Med max 2 valperioder, har vi senast efter 8 år helt nya människor i vår Riksdag, Kommunfullmäktige eller liknande politiskt tillsatta församlingar. Detta skulle vara utomordentligt upptrickande. Det skulle vädra ut den unkenhet som nu ligger tung över det politiska livet. Förslaget skulle öppna en möjlighet för fler människor att engagera sig. Som läget är nu, så sitter "gamla proppar" överallt i systemet och gör allt för att behålla sina positioner och förmåner. Och likasinnade hjälper varandra. Någon föryngring är ointressant för dessa.

Skulle 2-periodsgränsen bli verklighet, skulle intresset flyttas från egenintresse till förmån för det ideologiska. Det skulle plötsligt bli intressant att uppmuntra nya människor att träda in och föra ideologin vidare. Att vara politiker skulle kunna bli en samhällsuppgift av hög dignitet.

Politiker kommer inte längre någon vart med att skylla på otacksamma väljare. Så länge våra folkvalda upplevs som en del av det osunda (och det gör de, om de inte rättar till), får de heller inte allmänhetens förtroende. Ett förtroende måste man göra sig förtjänt av!

Säg vad du tycker! Och öppna för frisk luft inom det politiska livet!

Vidar Jansson

En bild att minnas!

0121-247 99, 070-540 17 55 www.giftaoss.nu

Förhållandet vid EU-projektet Kustlandet är tragiskt, men inte unikt

Efter förra artikeln i lilla tidningen hörde en läsare av sig och meddelade att liknande förhållanden uppmärksammats kring ett Leader+ projekt Smålandsgruppen. En kon-

troll visade slående likheter. Samma brist på insyn i projektet. Samma hemlighetsmakeri. Samma ovilja att lämna ut handlingar. Samma benägenhet att skydda inblandade.

Vi börjar med Småland.

Internutredare stoppar försök till genomlysning

I Småland var det en journalist, som efter 3 månaders undersökningar avslöjade oegentligheter och mygel. Journalisten Johan Adolfsson fick journalistpriset för sitt arbete. I en serie radioprogram belyste han de uppenbara problemen. Efter avslöjandena gjordes anmälan till Länsstyrelsen i Jönköping. Länsstyrelsen där var ytterst beslutande organ för Leaderprojektet. Länsstyrelsen lät sin egen jurist granska! Och internutredaren fann ingen anledning att ta upp frågan till prövning. Locket på helt enkelt.

Göder systemet

Så är det i Sverige i dag. Överallt. Tendensen är övertydlig. Makt och position föder begär. Begären är omätliga. Och så länge vi göder systemet, växer det!

Kommuner och länsstyrelser pumpar in pengar

I vårt eget närområde pågår ett EU-projekt kallat Kustlandet. lilla tidningen skrev om iakttagelser där i höstnumret. De allra flesta med anknytning till projektet, tycks känna till problemen, men ingen gör något för att ändra på situationen. I varje fall inte de,

som skulle kunna ändra. Våra skattepengar får obehindrat rulla vidare. Kommuner och länsstyrelser pumpar in pengar. Men till vilken nytta? Och under vilka omständigheter sker det? Ingen tös tar i problemen. Alla väntar, tyst och snällt, att någon annan ska ta första steget.

Vad är det egentligen för fel att säga ifrån?

Förvaltningskultur skyddad från insyn

Genom vårt medlemskap i EU har främmande inslag etablerat sig. Här har smugit sig in en ”förvaltningskultur” skyddad från insyn. I vårt land, har vi varit vana vid att alla förvaltningarnas handlingar i princip är offentliga handlingar. Och det är nödvändigt, om förtroende ska kunna upprätthållas för de som fattar beslut. Inom EUs administration finns ingen sådan tradition och systemet tränger nu undan den för oss så självklara öppenhetsprincipen.

Öppnat för hemlighetsmakeri

Genom att vi okritiskt accepterat EUs regelsystem när det gäller beslutsprocesser vid EU-bidrag har vi också öppnat för hemlighetsmakeri. Den signalen har gått som en löpeld till oseriösa. – Här går att ta för sig. Ingen behöver få insyn i vad vi gör.

Fiffiga organisationsformer försvårar insyn

För att understryka, att här ska offentlighetsprincipen inte gälla, har organisationsformer införts, som står utanför den ordinarie förvaltningslagen. Bland dessa finns beslutande Laggrupper inom Leader+ projekten. Och för att ge tyngd och säkerhet mot insyn, har dessa grupper organiserat sig som ideella föreningar. Sådana föreningar har vi som allmänhet inte någon laglig rätt till insyn i. – Fiffigt va? Men faktum kvarstår emellertid – de fördelar skattemedel. Och för hantering av dessa medel gäller öppenhetsprincipen. Här finns alltså ett inhemskt lagrum som talar om full öppenhet. Och ett motsäggande från EU som öppnar för hemlighetsmakeri. Det är obegripligt att våra folkvalda medvetet låter ett tryggt system raseras till förmån för ett som urholkar rättstryggheten.

Varnar för fortsatt osund utveckling

Statsvetare och kända forskare vid Universitet varnar för fortsatt utveckling i den här riktningen. Men inget händer. Inte ens på högsta nivå. Och myglet frodas. Och påhejas indirekt av systemets kontrollerande organ Glesbygdverket.

Förtroendekris och jävsituationer

Glesbygdverket uppfattning är, att ju fler stolar som Kustlandets beslutsfattare och på fältet verksamma sitter på, dess bättre är det. Denna inställning (signal) öppnar för en förtroendekris. Och en förtroendekris har vi i Kustlandet. Vid åtskilliga av beslutsprocesserna har vi jävsituationer. Dvs att en beslutsfattare har en nära relation till bidragsmottagaren. Med nära relation menas i detta fall att vederbörande är engagerad i bidragsmottagarens förening, företag, organisation eller förvaltning – för att ta några exempel - eller att släktskaps- eller vänskapsband finns.

Allmänhetens självklara reaktion

Att det inte går att få ut handlingar, som visar vilka Laggruppen avvisat bidragsansökningar från, är heller ingen fjäder i hatten för Laggruppen. Det finns ingen regel som förbjuder att gruppen lämnar ut handlingar. Bara att offentlighetsprincipen är satt ur spel. Det är alltså upp till Laggruppen att bestämma. Och vågar den inte lämna ut handlingar, så är reaktionen omedelbar från allmänheten. – Här förekommer mygel, som inte får nå offentligt ljus. - Snacka om förtroendekris. Att Laggruppens beslut inte heller är möjliga att över-

pröva, gör saken ännu värre. Rättssäkerheten är satt ur spel också.

Hur i herrans namn ska man kunna få något förtroende för en Laggrupp där jävsituationer är vardagsmat? Där hemlighetsmakeri råder? Och beslut inte går att överklaga?

Ofattbar flathet hos de, som varje år, trots vetenskapen om situationen, ger Laggruppens ordförande Bengt Almkvist fortsatt förtroende

Situationen blir inte bättre av att Laggruppens ordförande Bengt Almkvist är med i allehanda verksamheter och föreningar längs kusten. Verksamheter som fått bidrag av Kustlandets Laggrupp. Han är också styrelsemedlem i det organ som skall kontrollera Kustlandets förehavanden. Solklara jävsituationer! Och dömd för miljöbrott i skärgården är han också. Och han har skulder hos kronofogden på ca 4,7 miljoner kronor (kollat den 12/11 2003).

Men han petas inte! En ofattbar flathet hos de, som varje år, trots vetenskapen om situationen, ger honom fortsatt förtroende. Det är inte utan att man börjar undra om de är inblandade i något...Situationen är en katastrof för hela projekt Kustlandet.

Rätt projektledare

Projektledaren måste ha kustbornas förtroende och ha personliga egenskaper lämpade för uppgiften. Kustbornas kritik mot nuvarande projektledarens Hans Noack lämplighet, är omfattande.

Situationen ohållbar

Den ruttna situationen inom projekt Kustlandet har nu fått konsekvenser. Fler och fler ser det som fruktlost att söka bidrag. Det har också blivit allmänt känt, hur sökanden behandlas. Enligt uppgift inkommer färre och färre ansökningar. Och frågan är när möten blir inställda på grund av brist på ärenden.

Som om det inte vore nog, så är det svårt att få ut pengarna när projekten väl genomförts. - Så långt har det gått.

Det är hög tid att se över Kustlandets rutiner. De måste stå i överensstämmelse med allmän rättsuppfattning. Annars är det kört.

Och kanske är det dags att byta ut stora delar av Kustlandets beslutande och verkställande organ.

Projekt Kustlandet, som skulle ha varit en vitamininjektion för kusten, upplevs i dag som ett hinder för sund utveckling.

Vidar Jansson

Det här är Söderköpings IBK

Du har kanske sett dem på stan? Ungdomarna med ett långsmalt fodral på ryggen på väg någon stans.

De du har mött är då säkerligen några av de ca 150 killar och tjejer som spelar innebandy. De är på väg till sporthallen Vikingen där innebandyklubben håller till med sin verksamhet. Föreningen har funnits i 10 år nu och mycket har hunnit hända sedan den bildades i april 93.

Idag har man 7 lag för ungdomar i åldern 8 – 15 år, samt 3 seniorlag, A-lag och B-lag för herrar och A-lag för damer.

Innebandyn i Söderköping startade hösten -89 i Korpens regi med ett seriespel bestående av 8 lag. När korpverksamheten var som störst var ca 300 spelare i 25 lag igång.

Vintern -93 var det några som började funderingarna på att bilda en riktig klubb. Nyfikenheten var stor på hur långt det skulle bära? Hur bra lag kunde det bli? Sagt och gjort. En styrelse bildades bestående av Jonas Pettersson, Niclas Hjelm, Mikael Johansson, Mattias Johansson, Jonas Teite-Nilsson och Kalle Flodin. Samtliga med i olika korp-lag.

I samband med klubbens bildande ringdes det runt till de bästa spelarna i varje korp-lag. Frågan var om de ville vara med och spela seriespel? På det viset blev det en trupp på 30 spelare som blev klubbens första seniorlag.

Säsongen 97 – 98 Slutade med herrlagets 3:e serieseger då man vann distriktets högsta serie. Segern säkrades i den sista omgången då SIBK vann mot Kolmårdens IBK

För att vara en helt ny förening i en idrott som många enbart förknippade med fritidsgårdar och skolgymna, så var kommunen mycket tillmötesgående. Lagom till seriestarten i oktober -93 fanns det en ny sarg på plats i sporthallen Vikingen. En investering på ca 45 000 kr där klubben och kommunen delade på kostnaden. Även gällande halltider så fick klubben de timmar som behövdes till träning och matcher.

Succén kom direkt. Laget vann serien första säsongen utan att förlora en enda match! Året därpå upprepades framgången och serien vanns för andra året i rad.

De följande åren utökades verksamheten successivt på med ungdomslag och damlag.

Säsongen 97 – 98 Slutade med herrlagets 3:e seriese-

ger då man vann distriktets högsta serie. Segern säkrades i den sista omgången då SIBK vann mot Kolmårdens IBK med 9 – 1 i en direkt avgörande match. Samtidigt sattes det publikrekord för idrottsevenemang i Vikingen då det var ofattbara 650 personer på läktarna.

Seriesegern innebar att klubben fick ge sig ut i landet för att spela matcher. Serienamnet blev Div 2 norra Götaland, men lagen bestod av lag från Kolmården i norr till Halmstad i söder. Resultatet Blev en 3:e plats i serien.

Säsongen därpå blev det inte samma framgång. Efter att ha legat kring nedflyttningsstrecket hela året avgjordes det i sista omgången. Laget degraderades. Sedan dess har klubbens herrar spelat i div3.

Dam och ungdomslagen har inte varit lika segerrika som herrarna genom åren. Ungdomslagen har oftast varit placerade i mitten av tabellerna när säsongen avslutats. Den största framgången kom nu i våras då pojkar -88 kom 2:a i DM och visade att man är ett av Östergötlands bästa lag i åldersklassen. Dessutom har 2 av killarna, Tobias Lundqvist och Marcus Pousette kommit med i det östgötag för P15 som slåss om en SM titel för distriktslag. Turneringen spelas i januari 2004.

Damlaget har funnits i 2 omgångar. Dels det som kom till i början av klubbens existens och som spelade i div 3 och 2 i slutet av

med 9 – 1 i en direkt avgörande match. Samtidigt sattes det publikrekord för idrottsevenemang i Vikingen då det var ofattbara 650 personer på läktarna.

Söderköpings Innebandyklubb

90-talet, samt det gäng som startades till årets säsong.

Hur ser då framtiden ut? För att kunna växa och utvecklas vidare så krävs det ett ökat engagemang från föräldrar och andra i föreningen. Annars finns en klar risk att det blir svårt att leva vidare som klubb i framtiden. Behovet gäller

både ledare för lagen samt personer som arbetar i styrelse och kommittéer.

En annan del som påverkar klubbens utveckling är givetvis tillgången på träningstider. Ska föreningen växa vidare måste det frammer tider. En inte helt lätt situation idag då det är fullt i kommunens idrottshallar på de tider när det är

lämpligt för ungdomar att träna.

Så ser det ut för 10-åringen SIBK idag. Kom gärna och se oss i Vikingen när ni har tid.

Hoppas vi ses.

Kalle Flodin

Solrosfrö
Talgbollar
Vildfågelfrö

Välkomna!

Våra öppettider är mån-fre 8.00-17.00
Telefon 0121-10025

Söderköpings Djurklinik

Pia Ehrenpries
Leg. Veterinär

Måndag - fredag 0830 - 1700
Tel 011-74050 0703-581286 Jour

Gölja Gård Östra Ryd

Auktoriserad Ford, Nissan och Toyota verkstad
Service och reparation även av övriga märken
Framvagnsjustering och 4-hjulsinställning

BilTeknik

I SÖDERKÖPING AB

Margaretagatan 41 0121-21760 Fax 0121-15938

...fortfarande
Söderköpings minsta diversehandel

Hälsokost, Ekologiska livsmedel
Frukt & grönt, Te & kaffe,
Strumpor & skor, Presentartiklar
Julklappstips: Weledaprodukter

Välkomna önskar Ulla-Britt, Lena & Johan

Kaffebönan
Skönbergsgatan 12 • Tel. 0121 - 100 43

FramtidsFrön

Waldorfskoleelever transporterar, på gammaldags vis, sten till en skeppsättning

I fem kommuner i Sverige pågår ett EU-projekt kallat "FramtidsFrön", ett pilotprojekt av Svenskt Näringsliv och LO. Förutom Söderköping deltar även Finspång, Åtvidaberg, Mjölby och Kinda. Projektet pågår fram till sommaren 2004.

FramtidsFrön arbetar för en företagsam skola, för att skapa nya relationer mellan skola och samhälle. FramtidsFrön bejakar barnens naturliga företagsamhet och vill uppmuntra experimentlusta samt lärande av misstag.

Morgondagens arbetsliv kommer att behöva självständiga, kreativa och företagsamma medarbetare.

Pilotkommunerna får möjlighet att

- vara med och utveckla morgondagens arbetsliv
- organisera verksamheten så att eleverna kan ge-

nomföra engagerande projekt i samspel med andra

- arbeta i nya former och metoder som bejakar och tränar upp barnens företagsamhet
- skapa nya relationer; inom skolan, mellan skolan och närsamhället och även över kommungränserna

FramtidsFrön vill medverka till att skapa positiva attityder till entreprenörskap och företagsamhet bland lärare, skolledare, elever, föräldrar och beslutsfattare.

Träning i företagsamhet leder till att barnen känner att de kan påverka sin egen framtid. Initiativet vill, att allt fler deltar i arbetet med att skapa nya möjligheter.

Kommer ni ihåg "Äggfallet", där fjärdeklassarna kunde tävla om bästa sätt att från hög höjd släppa ned ett ägg utan att det gick sönder när det hamnade på underlaget. Det var ett av många initiativ i FramtidsFrön. Det inspirerade till tankeverksamhet och nyskapande idéer.

Med begreppet företagsam menas inte att skolan ska utbilda företagsledare, utan det handlar mera om att utveckla egenskapen företagsamhet. Att vara företagsam helt enkelt.

Tre skolor medverkar i Söderköping. Det är Waldorfskolan, Bergaskolan och Ramunderskolan. Årskurserna 1-9 dvs hela grundskolan.

På Waldorfskolan t ex har eleverna tillverkat en 20 meter lång skeppsättning. Det är ett delprojekt som genomförs och skapas av eleverna själva.

På Bergaskolan pågår projektet Matglädje & måltidsmiljö. Även det innehåller en mängd delprojekt som eleverna själva genomför.

På Ramunderskolan är temat Vikingatid. Det, liksom alla temaprojekten, är uppdelade i en mängd mindre delprojekt.

För förskolebarn och upp till elever i femman pågår nu förberedelser för att delta i årets uppsättning av "Snilleblixtmässan".

Även på gymnasial nivå pågår liknande arbete. Där kallas arbetet för Ung Företagsamhet. Där får ungdomarna pröva på att själva förbereda, driva och avveckla verkliga företag. Naturligtvis med professionell hjälp. Här blir också tävling mellan olika "UF"-företag. Först inom Östergötland. Årets vinnare går sedan vidare nationellt och vinnaren där deltar i internationell mäs sa.

För att vi ska få en god relation med samhället utanför skolan krävs att många företag engagerar sig i

skolans arbete. Många har också gjort det, säger projektledaren Caréne Andersson, som tidigare bl a arbetat som lärare.

Projektet FramtidsFrön är ett intressant och stimulerande sätt att öppna sinnen för egen förmåga, för självkännedom, för självtillit och ökar insikten om samspelet människa - människa och dess förhållande till samhälle och framsteg.

Projektet kommer med all sannolikhet att rosas och spridas i skolor mer allmänt.

Vidar Jansson

Christian Ivarus undervisar Ramunderskolbarn hur pilspetsar från Järnåldern tillverkades

ANNA DOLL

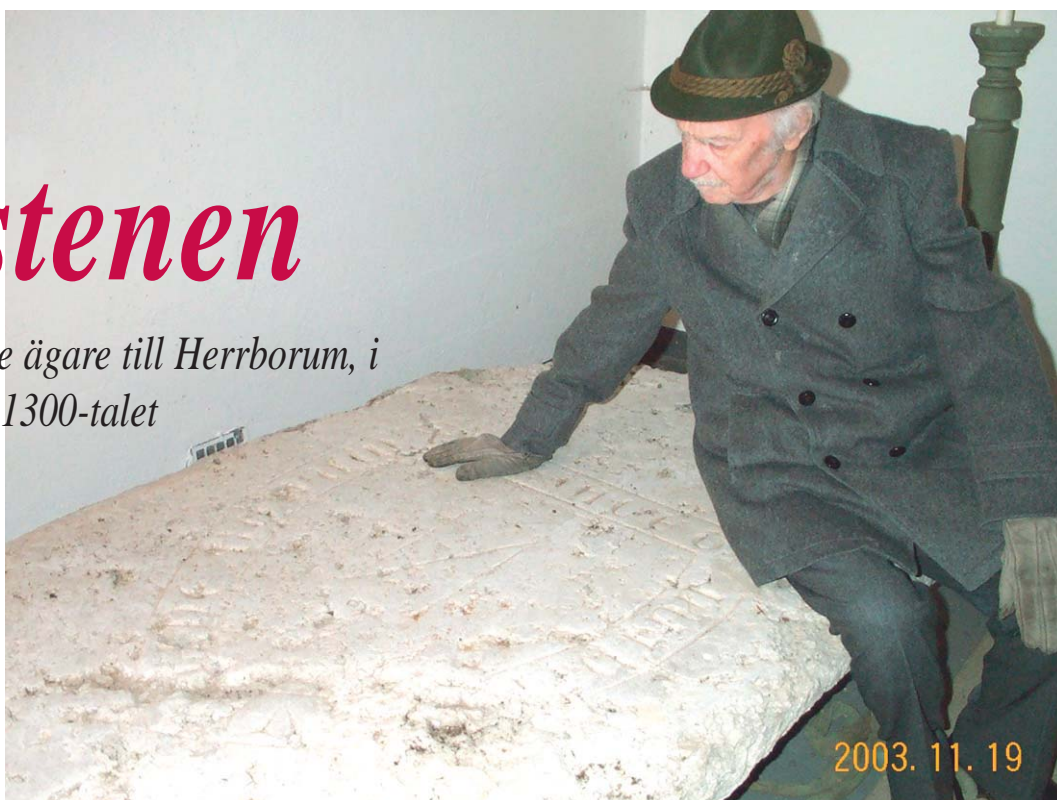
S Ö D E R K Ö P I N G

Herrborumstenen

Greve Magnus Stenbock, 92 år, nuvarande ägare till Herrborum, i vördnadsfull begrundan över stenen från 1300-talet

Konservator:

”Stenen är unik!”

Stenen är från 1300-talet, av gotländsk kalksten och för sin ålder i ovanligt gott skick.

Skällviks kyrka genomgick en omfattande renovering 1954-1956. Bland annat lades ett helt nytt golv i kyrkan. För att klara detta togs det gamla först bort. Längst fram i kyrkan, till vänster och till höger, fanns före renoveringen släktgravar. Gravvalvet till vänster tillhörde Stegeborg. Det till höger Herrborum. Resterna av dessa kan numera ses som upphöjningar någon halvmeter ur golvet. Ytterligare en familjegrav tillhörande Degerhof, finns i kyrkan. Den finns under kyrkans orgel.

Som gravhäll (ingångssten) till Herrborums gravvalv, låg fram till 1956 den sten, som nu kallas Herrborum-

stenen. I samband med renoveringen lyftes den bort och placerades i ett uthus. En ny sten, utan inskription lades sedan på den gamla stenens plats i kyrkan. Borta var kopplingen till historien och Herrborum. För Stegeborgs gravvalv var förfarandet ungefär detsamma.

Gravvalven lät komminister Hollmer tömma vid renoveringen. En ofattbar gravskändning av en kyrkans tjänare. Kvarlevorna efter de, som sedan medeltiden legat i dessa valv, lät komminister Gustaf Hollmer lägga i en nyinrättad massgrav i mitten av främre delen av kyrkan.

För att återgå till stenen... Den föll i glömska i sitt förråd. Men 1992 kopplas vårt Länsmuseum och Riksantikvarieämbetet in. Man ansåg att stenen borde återföras in i kyrkan.

I samband med att vaktmästaren vid Skällvik skulle få ett rum iordningställt, föll tankar på förrådet. Stenen flyttades då istället utomhus och lades tillsammans med andra äldre gravstenar som tagits bort från gravar. Det här hände 1994. Samma år beslutades att stenen skulle in i kyrkan och få en lämplig placering. Det skulle kosta 4.000:- att göra det 1995. Pengar anslogs. Inget hände 1995. Inget nästa år.

Och inte följande heller. Och stenen låg ute och vittrade.

När stenen inte kommit in 7 år efter beslutet, påminde Stig Flinck om beslutet i en skrivelse till kyrkan. Han hade dessförinnan vid åtskilliga tillfällen muntligt framfört att stenen enligt beslut skulle in. Detta hände år 2000. Ungefär samtidigt föreslog andra inom kyrkan, att stenen skulle huggas sönder!

I början av 2003 skriver en konservator till församlingen om hur man bör förfara med stenen och hur den bör ställas upp i kyrkan.

Men stenen låg kvar ute. I detta skede tar Stig Flinck med hjälp av några andra intresserade och varligt flyttar stenen under tak. Till Stiftet framför kyrkan önskemål om ekonomiskt bidrag för att rädda stenen. Stiftet anslår upp till 16.200 kr för ändamålet under förutsättning att stenen kommer på plats under 2004. Stig Flinck, som guidar i kyrkan, får även motta gåvor av allmänheten för stenens bevarande. Hittills ca 7.500 kr. Greve Magnus Stenbock som besökte stenen då lilla tidningen gjorde detta reportage skänker 5.000:-. Från Stegeborg har Casimir Danielssons föräldrar också skänkt 5.000:-. Intresset växer. Och förutsättningar finns nu för att stenen åter ska komma i sin rätta miljö – inne i kyrkan.

Gravhällen är drygt 2 meter lång, drygt 1 meter bred och ca 15 cm tjock. Den är av gotländsk kalksten. Enligt en utredning som gjordes av Gardell 1945 (nr 32) är gravhällen från 1300-talet. Av inskriptionerna, som är på latin, kan man läsa: "Här ligger Ulvidh ... i Boda." Gardell kommenterar: "Bodum är sannolikt nuvarande Ulvebo, tidigare skrivet Wlffwidhabodhum i Skällviks socken"

lilla tidningens kommentar: Inskriptionen är gjord som en vapensköld. I skölden mitt finns ett stort N, som är spegelvänt. Betydelsen av denna del i skölden är hölj i dunkel.

Riksantikvarieämbetets representant, som studerat stenen, anser den unik i sitt slag. Denna unika sten, kommer från nästa år, att åter kunna beundras av kommande släkten.

Att vår trakt varit mäktig i historien är utom allt tvivel. Bjälboätten var ägare till Skällviksborgen och Stegeborg var en Konungaborg. Två betydande borgar! Och så Söderköpings stad, som under medeltiden var en av Sveriges mest betydande städer.

Herrborumstenen minner om den tiden.

Vidar Jansson

Hans Noack avgår som projektledare vid projekt Kustlandet

I slutet av vecka 47 gick rykten om att Kustlandets projektledare skulle sluta. Anna Tjärvar, verksamhetsledare på Kustlandet, bekräftade att ryktena talade sant. Obekräftat har det sagts, att Hans Noack skall bli planeringschef i Valdemarsviks kommun!

Hans Noack blev i mitten av 80-talet skärgårdskon-sulent i Östgötaskärgården. Bland de som betalade var Norrköping, Söderköping och Valdemarsvik. Han var bl a delaktig i arbetet med svävartrafiken i skärgården. I övrigt var hans uppgift att aktivt arbeta för skärgårdsutveckling. Det var han sysselsatt med i ungefär 15 år. Det är inte många aktiva skärgårdsbor

som kan nämna någon insats av betydelse Noack gjort, förutom sitt arbete med svävartrafiken. Och den kom sent.

I och med hotet, i slutet av 90-talet, om indragning av hans tjänst, kom han att plockas upp av Kustlandet. Bland ett 60-tal väl kvalificerade sökande till tjänsten som projektledare i Kustlandet, fick Hans Noack tjänsten. Bara Bengt Almkvist, och några få kring honom, vet varför.

Att döma av kritiken mot hans sätt att sköta sitt arbete i Kustlandet, är det nog inte många som nu sörjer hans avgång.

Frågan är nu vad Bengt Almkvist tänker göra. Får han som han vill, blir det en handplockad likasinnad. Med tanke på det dåliga valet förra gången, är det nog bäst att medlemmarna i Kustlandet gör sin röst hörd. Snarast. Kräv medinflytande. Det måste vara en kvalificerad person, som skärgårdsborna kan ha förtroende för, som måste till nu. Låt utomstående bedöma lämpligheten. Det är värt pengarna. Det finns ju beprövade verksamheter som bara sysslar med rekrytering.

Vidar Jansson

Uppenbara brister i bedömning av Kustlandets arbete

Just det... En extern utredare på Dalarnas Forskningsråd låter Kustlandets egen personal bedöma sitt eget arbete. Men undersökningen omfattar bara hur det gått med godkända projekt. Hur Laggruppen bedömt de ansökningar som blivit utan bifall, undersöks inte alls. Redan vid Laggruppens gallring i detta inledande skede kan stora misstag ha begåtts. Sådana misstag kan inte, eller får uppenbarligen inte komma fram.

Hur kan en extern utredare på Dalarnas Forskningsråd undgå att ta med bedöm-

ningen av samtliga ansökningar? Hur kan utredaren låta de som är ansvariga för arbetet i Kustlandet få uppgiften att utreda sitt eget arbete? Detta är helt obegripligt. Naturligtvis kommer inte något negativt fram i rapporten (förutom strunt-saker möjligtvis). Inget av det missnöje som växer i skärgården kommer nu att framgå av utredningen. Hela upplägget är ett hånflin åt skärgårdsborna. Och till råga på allt betalat med våra skattemedel!

Vid kontakt med Lars Larsson, Dalarnas Forskningsråd, bekräftade han,

att av övrigt, endast beslutsprotokoll kommer att undersökas. Någon kontakt med de som blivit utan bifall, kommer inte att tas.

Så står vi här igen och låter oss manipuleras. Är det inte dags att kräva inflytande snart? Avhys de som försöker dölja!

Kräv sanning! Kräv rättvisa!

Vidar Jansson

20.000 besök/år till EWK-museet? Realistisk kalkyl?

I debatten har företrädare för projektet EWK-museet byggt kalkyler på att museet ska få 20.000 betalande besökare/år. En handfull uppsättning av anställda talas det också om. Och hela driftkostnaden om 2,3 milj/år ska finansieras med intäkter från besökare. Kommunen ska inte släppa till annat än den mark byggnaden ska stå på.

Vilka överväganden har gjorts när man kommit fram till 20.000 besökare? När man inte 20.000, ja vem ska då stå för kostnaderna, när inte kommunen gör det?

Om vi utgår från 20.000 och antar att allra största delen kommer under de 3 månader som turistsäsongen varar. Antag att då

kommer 16.000 personer. Om museet är öppet alla dagar i veckan, så skulle det innebära 177 betalande besökare per dag under hela 3 månader – för att se på politisk illustrationskonst!

För resten av året, ca 39 veckor, 102 personer i veckan, vilket ger 17 personer/dag om museet har stängt söndagar.

Även om man skulle slå ut hela besöksantalet jämt över året skulle det innebära en daglig ström av 61 personer, som skulle resa till Söderköping från vårt lands olika hörn för att beskåda politisk illustrationskonst.

2,3 milj årligen i driftkostnader utslaget på 20.000 besökare ger en

inträdesavgift på 115 kr/person. Skulle det komma hälften, behövs ett inträde på 230kr. Vid 5.000 besökare 460kr/person.

Hur realistisk är egentligen kalkylen?

Med ovanstående vill jag på inget sätt föringa konstnären EWKs betydelse som politisk illustratör. Men hur man än resonerar, så är och förblir politisk illustrationskonst en färskvara. Med det vill jag mena, att efterhand som tiden går, så har färre och färre ett förhållande till det som illustrerats. Hur många av dagens 35-40-åringar har ett förhållande till Mao? Till Lyndon Johnson? Eller Mc Namara?

Vidar Jansson

**Julhandla
redan nu**
*ur ett brett
strumpsortiment
till mycket bra priser*

Öppet måndag - torsdag 8 -18
fredag 8 - 1630

Välkommen till

Medisox

Fixpunkten

0121-15940

10 % mot uppvisande av denna kupong
Gäller tom december 2003

Medisox

Du släckte väl?

Lämna aldrig ett brinnande ljus!

Barn och ljus!

Barn fascinerar av brinnande ljus och tycker det är roligt att tända och att blåsa ut ljus. Lär dem hur man ska göra och se till att de får respekt för elden utan att de blir skrämde. Små lucior ska inte ha levande ljus i kronan!

Östgöta Brandstodsbolag

Ditt Länsförsäkringsbolag – bank och försäkring

Tel 011-29 00 00, www.lansforsakringar.se

Några korta ord om våra Vänorter i Norden

Norge

TYSVAER

Tysvaer kommun ligger, med sina 8.900 invånare, på Haugalandet, en region i syd-

Från Tysvaer konstskola

väst, som ligger mellan Stavanger och Bergen.

Tysvaer är känt för sina många fjordar, som

skär genom landskapet (22 mil kustlinje) och för sin naturprakt med många idyller. www.tysver.kommune.no

Förstapris i fototävling i Tysvaer

Danmark

Tommerup
-den naturlige kommune

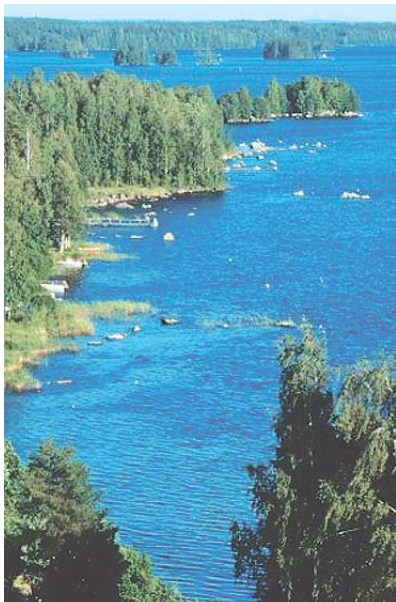
Tommerup är beläget på ön Fyn, "Danmarks Trädgård". Kommunen Tommerup har knappt 8.000 invånare.

Tommerup har en omväxlande natur med kustlandskap, men också frodiga skogar, ängar och Braendholtsberget, där årligen Fröbjergs festspel går av stapeln.

Bilden till höger visas ofta i sammanhang med Tommerup - "Stenblomma" www.tommerup.dk

Finland

KANGASNIEMI

Kangasniemi ligger 25 mil nordväst om Helsingfors och har knappt 7.000 invånare. Sommartid fördubblas antalet boende i kommunen. Kangasniemi är en mycket naturskön kom-

mun, med många sjöar och vattendrag. Sommartid arrangeras både musik- och teaterfestivaler.

www.kangasniemi.fi

Vänortsreportage i nästa nummer av lilla tidningen

Kommer samarbetet att fungera och eventuella språksvårigheter att övervinnas, så är det tänkt, att vi ska presentera Vänort för Vänort i kommande nummer av lilla tidningen.

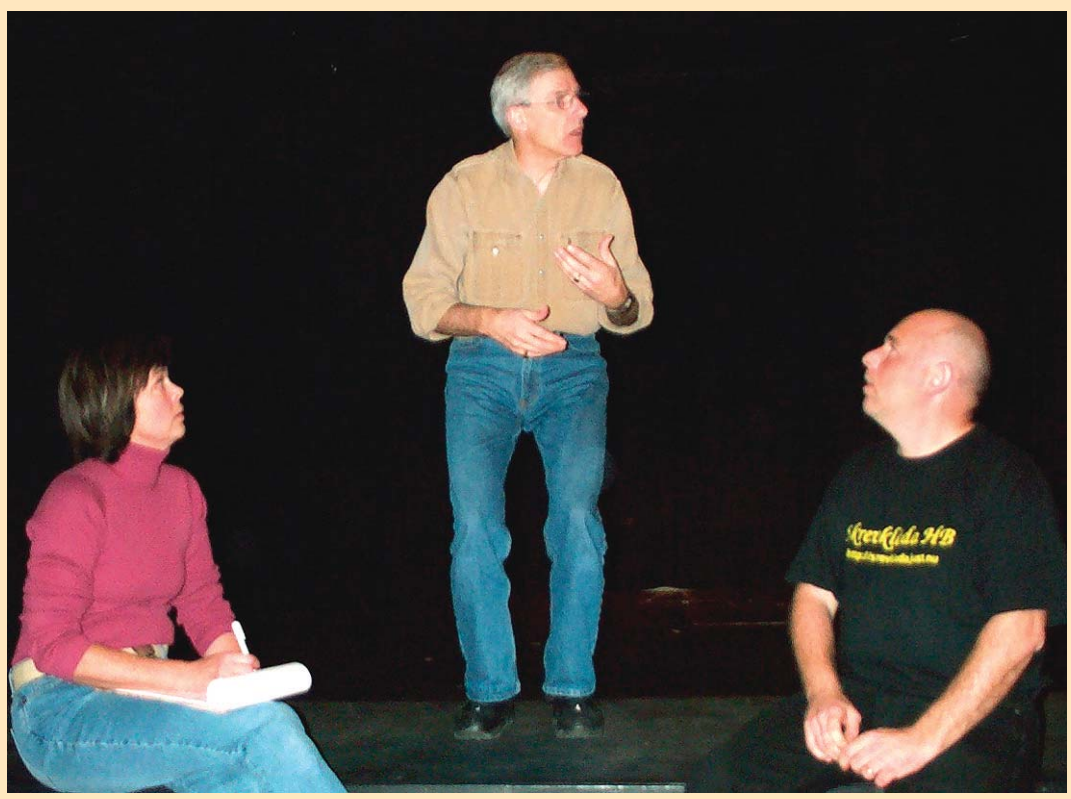
Det blir

Snöyra
Snöyra
Snöyra

SNÖYRA

Snöyra

Nyårsnatten

Det repeteras för fullt nu

Jo då! Nu blir det Nyårsrevy! Fast inte av Teater Sythercopie. I år är det andra entusiaster som tagit upp handsken. Vi har ju varit utan revy ett tag nu. Men helt utan anknytning till förra gänget är de inte. Många är med från förr. Och när lilla tidningen träffade sällskapet, repeterades för fullt. Initiativtagarna är Skrevklåda (det stavas så), med

Per Sallerbäck och Ola Nordman tillsammans med Lasse Johansson, A-Ljudet, Mogata. Och dom jobbar med god framförhållning. Intrimning pågår alltså. Och inte mindre än 8 generalrep kommer att hållas före premiären på nyårsafton.

Det blir på Bjelken revyn kommer att uppföras. En hel del kommer att ändras

i lokalen. -Vi har bl a låtit sy en helt ny ridå. Och scenen byggs ut. Ljus-sättningen blir även den ändrad i lokalen.

-Själva revyn blir konventionell. Det mesta av vad man förväntar sig av en nyårsrevy kommer att finnas med. Inklusivt bensprattel av 5 duktiga dansare. Men vi vill inte

avslöja något mera, säger initiativtagarna.

-Vi satsar på omvårdnad. Publiken ska känna sig välkommen och omhändertagen av oss. Vi vill att den ska ha en riktigt trevlig stund med oss. Något som ger mersmak. Och så har vi lagt in en paus i föreställningen. En paus med möjlighet att fika.

Astlinds kommer att sälja biljetterna från första Advent. 130 för vuxna och 65 för ungdomar 7-15 år.

Ensemblen består av:

Christin Holmberg, Lena Toftgård, Marina Andersson, Lisen Karlbom, Roger Melin, Magnus Kåk-neryd, Rickard Svensson.

Dansare: Malin Lord, Marie Sjöberg, Ida Larsson, Sara Hagman, Malin Svedling.

Kapellmästare är Hans-Peter Nolér.

POL-Teatern kallar sig initiativtagarna. Det står för Per, Ola och Lasse.

Väl mött och en trevlig föreställning!

Vidar Jansson

God Jul och Gott Nytt År önskar lilla tidningen

Det är mycket stimulerande och trevligt att göra lilla tidningen. Att göra nästan allt på tidningen, utom att trycka och distribuera den, är naturligtvis tidsödande men värt besväret.

Eftersom jag vill göra en tidning med lokal prägel, har jag nästan uteslutande ägnat uppmärksamhet åt

sådant som rör vårt liv i Söderköpings kommun.

Detsamma har gällt annonsörer. Uteslutande lokala aktörer. Naturligtvis har det medfört begränsningar i flera avseenden. Men detta har varit ett medvetet val, för att tidningen skall ha stark lokal identitet.

Till alla de, som på olika

sätt stöttat lilla tidningen och det gäller särskilt annonsörer, vars medverkan är av avgörande betydelse, vill jag framföra ett stort och innerligt tack.

Om allt går väl, hörs vi till Våren.

Med Julhälsningar

Vidar Jansson

Nästa nummer av lilla tidningen beräknas utkomma den 25 mars 2004

nsi
data Fix

Service, underhåll, försäljning, support.
Programvaruutveckling.
Datorer och kringutrustning
Telefon: 0121 - 21 859
www.nsifix.se

www.lumiere.nu/tartfixarn

Tårter
Smörgåsar
Smörgåstårter
Hembakat bröd
Jullandgångar **Exotiska bricker**

TartFixarn
Fix-området 0121-15555

BILVÅRDS
CENTER

Utvändig tvätt personbil 120:-
Tvättkort 10 ggr 950:-

Vi utför även lackskydd

Utv tvätt & inv rekond nu 490:-
+ moms (ord 625:- + moms)
Fix Punkten 0121-14939

SÖDERKÖPINGS ÅTERVINNING
"LOPPIS"

Fynda och känn dig rik i vår Loppisbutik
Har du något att skänka?
Ring 0121-12915! Vi hämtar gratis!
Vi har insamling av kläder till Lettland

Fixpunkten öppet vard 10 - 18, lörd 10 - 14

Östergötlands
www.jofotex.se
största tygaffär

Massor av tyger
från 20 kr/meter

JOFOTEX

Tyger

SÖDERKÖPING
0121-134 40

Vi har öppet:
Vard 10-18
Lörd 10-14
Sönd 11-15
Välkomna!

Vi profilerar
ditt företag

TryckHuset
0121-132 33

Trycksaker - Skyltar - Bildekor - Dekaler
- Presentreklam - Textil - Brodyr

Söker Du kontor
eller butikslokal?

Ring Roland på Mandamus Fastigheter AB.
Fastighetskontor på Fixpunkten.

Ringvägen 44
0121 - 15960

Mandamus

Fix Video

"Störst på video och godis"
Så lyder ägarens motto.
Och nog är utbudet enormt.

Sedan övertaget av butiken
för ett år sedan har verksamheten fått prägel på tre huvudinriktningar. Video, lösgodis & tobak.

-Den här inriktningen är medveten. Vi vill vara bäst

och det kan man bara vara med få satsningar.

När vi övertog butiken var inriktningen lite blandad. Förra ägaren hade provat sig fram lite. Det fanns bl a en avdelning med leksaker. Den är borta och vi har våra tre huvudspår klara. Mera som service, har vi också tidningar.

Ska man vara störst så gäller att satsa. Det har vi gjort ett år nu. Och nu börjar det ge resultat.

I dag arbetar vi 3 i verksamheten. Det är jag, Lena och två anställda.

För närvarande domineras videoavdelningen av filmkassetterna. Men DVD-

filmerna kommer mycket snart att göra de gamla kassetterna omoderna. De nya skivorna tar mycket mindre plats. Ger mycket bättre bild. Och så slipper man att spola. Det här har vi tidigt satsat på. Redan nu har vi ett bra utbud jämsides med det gamla. Det finns nu två alternativ på alla filmnyheter, både som VHS och DVD.

Beträffande lösgodis, så har vi enbart satsat på hel-svenskt & "kvalitetsäkert". Här finns en uppsjö av sorter att välja bland. Vi tar ansvar för att det smakar bra, är säkert gällande innehåll, har korrekt information och följer Svensk lag. Vi är säkert även på lösgodis störst i Söderköping.

Vår tobaksavdelning är redan stor. Här håller vi mycket låga priser.

Troligen är vi nu nära taket för hur "stora" vi kan bli. Söderköping är ju trots allt en begränsad marknad. Fortsätter det som hittills är vi nöjda. Och vi hoppas givetvis på att kunderna också ska känna sig både nöjda och välkomna. Det är för detta vi satsar på det senaste och bästa av produkter, säger Lena Acar, ägare till den trevliga butiken.

Vidar Jansson

Årets Julklapp

Popcornmaskin
från Nordica

399:-

**Butiken är välfylld med
alla typer av armaturer**

**OBS! Kolla alltid med oss
innan du köper nya vitvaror**

Välkommen till oss på

elkedjan

i Söderköping Fixpunkten 0121-13185

Andra Julklappstips:

Kaffebruggare 169:-

Strykjärn 249:-

Brödrostar, elvispar,
rakapparater mm

Kupongvara

**Bordlampa i bambu-
metall, flera färger 159:-**
(ord 319:-) Begr antal

Vi önskar alla våra kunder

**God Jul &
Gott Nytt År**

FIX BLOMMOR
TEL 0121 - 10010

Keramiker på Fixområdet

Helt nyligen etablerade sig Kåge Olsson på Fix-området. Han är keramiker och har nu verksamhet i en del av Tryckhusets generösa utrymmen.

Han arbetar framför allt med försäljning av utrustning och råvaror för keramisk verksamhet. Och naturligtvis produkter från egen ateljé.

Verksamheten drevs tidigare i Kolmården.

Kåge tycker det är mycket trevligt att finnas i Söderköping.

Träningsverkets entré klar

Nu är den klar - nya entrén till Träningsverket. När du går in i Gallerian är den direkt till vänster.

Det är Träningsverkets ägare som, i likhet med allt annat bygge på företaget - själva byggt om allt.

Entrén är ljus och välkomnande. Och personal, kunder och ägare är nöjda.

Vidar Jansson

**BAGERI
HANS & GRETA**

*Vi har julbrödet för dig
som är glutenintolerant.*

GOD JUL & GOTT NYTT ÅR
önskar Bagarna 0121-514 66

Tumma inte på kvaliteten - majoriteten av söderköpingsborna kan inte ha fel. Köp godiset i lösvikt hos oss du också.

Fix

Tobak
Video
Godis

Ringvägen 44 614 33 Söderköping
Tel 0121-15777, Fax 0121-29154

Öppet 10-22 alla dagar

Störst på Film Godis

Välj mellan över 7.000 VHS
och DVD filmer att hyra.

Hyr 3 VHS eller DVD-
filmer i 3 dagar för 50:-
(Gäller ej nyheter)

Alltid senaste nyheterna
på VHS och DVD

Nu även stor
köpfilmsavdelning - över
2.500. Köp VHS och DVD
filmer! 10 VHS-filmer för
250:-, 3 för 99:-,
1 för 49:-

Över 350 sorter godis i
lösvikt av högsta kvalitet.

Alltid färskt!

Alltid **5**.90:hg

Geisha, Dumble, Center,
Brända mandlar, Romerska bågar,
Snickers, Bounty, Mars, Twist mm

Välkommen önskar Lena med Personal

MÖBELVARUHUS

Antikt & Begagnat 1.000 kvm

Fix-punkten Söderköping

KÖPER - SÄLJER - FÖRMEDLAR

— AUKTIONER —

Hela hem - Enstaka lösöre - Möbler - Bruksföremål
Glas - Porslin - Tavor - Konkurslösöre
Bilar - Båtar - Jordbruksmaskiner

Försäljningen öppen

Vard 12 - 19, lörd - sönd 11 - 16

0121-21110

0704-649871

**FIX PUNKTENS
SKO & NYCKELSERVICE**

**Cykelreparationer
Skridskoslipning
Lagning av Dragkedjor,
Skinsjackor, Pälsar & Kapell**

0121-14765

Braskens Krog

Trivsamt familjerestaurang
på Fix-punkten

Köket erbjuder luncher med svensk
husmanskost, a la carte, pizza, kebab,
gyros, barnmeny, sallader
God Jul & Gott Nytt År!

Fixområdet 0121-15048

Allt inom glas

ALL-GLAS AB

Fixområdet

0121 - 21200

Ny ordförande i Skärgårdsföreningen

Jan Teichert från Gryt

Det har varit på tapeten ett antal år nu. Att byta ordförande i Skärgårdsföreningen. Många har ansett det nödvändigt med en förnyelse. Och efter mycket begrundande accepterade Jan Teichert valberedningens förfrågan att gå in istället för Bengt Almkvist. En ny tid kan nu ta sin början.

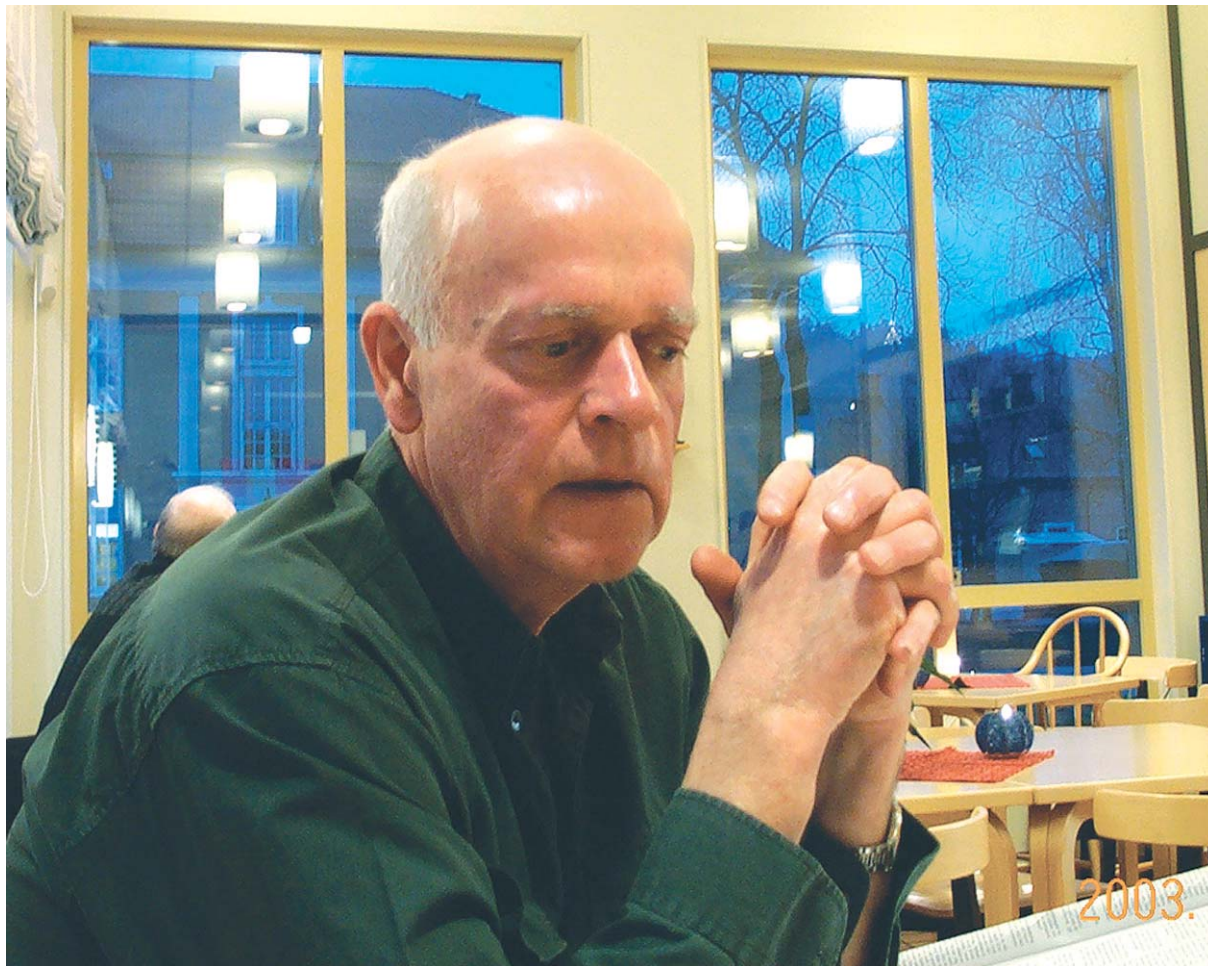
Nå, vad kommer nu istället? Jo, Jan Teichert, jordbrukare i Gryt. Han håller inledningsvis en låg profil. Han vill först sätta sig in i styrelsearbetet och i de frågor som styrelsen och föreningen ska aktivt arbeta med.

Av sådana frågor, nämner Jan frågan om en Skärgårdsstiftelse.

Det har nu tillsatts en arbetsgrupp som ska undersöka möjligheterna för en sådan. Det finns redan en sådan väl fungerande i Stockholms skärgård. Där vill vi skaffa oss kunskap. Och av den vill vi få värdefulla erfarenheter, säger Jan.

En stiftelse i vår skärgård skulle bli en till uppgift att förvärva mark/fastigheter efterhand som sådana går att köpa i skärgården. Fastigheterna skulle sedan arrenderas ut till intresserade brukare. Vi vill att fastigheterna i skärgården, helt eller delvis, ska kunna erbjuda försörjning och arbetstillfällen. Vi vill bevara och utveckla en året runt levande skärgård. Människor ska beredas möjlighet att stanna eller bosätta sig och få sin försörjning i skärgårdsmiljö. Vår skärgård är unik. Och här måste bevarande och utveckling gå hand i hand. Mycket måste till för att det ska bli möjligt. Det är sådana ärenden vi ska arbeta med.

Ett liknande ärende är en motion från Per Gräslund, Gryt. Den ifrågasätter rätten till fritt handredskapsfiske överallt. Med den i handen ska vi uppvakta bl

a Jordbruksministern. Vi vill mena att man kan dra likhetstecken mellan fiske och jakt. Vem som helst får inte gå in på annans mark och jaga. Fiskevård är nödvändig för att kustfiskarna ska kunna livnära sig. Varför betala för fiskevård när annan tar fångsten? Viltvård heter det på land. Där är det reglerat. Fiskevårdsområden skulle kunna upprättas och fiskekort säljas. Vad skulle det vara för fel på det? I dåligt skötta områden skulle ingen vilja köpa kort. I bra skötta områden skulle fiskevärden få intäkter som täcker kostnaderna. Och kanske lön för mödan.

Allt arbete med skärgårdsfrågor skär genom ett komplicerat nätverk av aktörer som arbetar med sådana frågor. Det är inte lätt att få en heltäckande bild. I vilket snöre man än drar så resulterar det i att åtskilliga känner sig berörda. På olika sätt givetvis. Alla med sitt särintresse. Det kanske inte skulle behövas så många aktörer. Det gör det

svårt att komma fram med förnyelsearbete. Det är en snårskog av olika hänsyn att uppfylla. Många ytterst polariserade. Men vi måste hitta ett sätt att snart komma till skott med idéer annars dör vår skärgård under tiden det bara pratas.

Vi vill i första hand fokusera på de som i dag bedriver näringsverksamhet i skärgården. Deras situation behöver förbättras. Fiske t ex. Och här har

vi ett kommande problem. Älfisket. Älen håller på att försvinna. Här finns svårigheter att förena önskemål om fortsatt fritt älfiske och begränsningar i älfisket. EU har uppmärksammat problemet. Det pågår diskussioner. Det är väl en förhoppning från fiskarnas sida att fisket inte helt förbjuds. Men något behöver ändå göras. Annars blir vi utan ål i framtiden. Fiskarna vill att älfisket

inte endast ska bedömas ur Svenskt perspektiv, utan lösas globalt eller i varje fall gemensamt inom hela EU.

Jan Teichert kommer att få mycket att stå i. Det hela har bara börjat.

lilla tidningen önskar lycka till!

Vidar Jansson

Nu 3 guldsmeder i Söderköping

Håkan Lundgren

Stig Wallman

Gabriella Wallman

Storgatan 5

0121-15533

Glöm inte skattehöjningen med 500 kr per kubik på villaolja den 1 januari 2004

VÄRMECENTER ELDH & CO
och **ÖSTKRAFT**

önskar alla El-och Oljekunder

En riktigt God Jul
och
Ett Gott Nytt År

Så här skönt kan man ha om man köper Elkraft och Villaoilja av Värmecenter Eldh & Co

Lars Eldh

VÄRMECENTER

ELDH & C/o

Ring: 011-16 68 40 - 0121-155 90

Diesel & Eldningsolja Smörjmedel

Människans och naturens hälsa

Text och bild Björn Esping

- Vi har köpt en hund, sa Gudrun i telefonen. Klara och jag är på väg hem med den.

Jag blev tyst. Hur kunde hon köpa en hund utan att fråga vad jag ville? Vår dotter Klara började bli rätt stor nu och vi var inte lika bundna längre. En ny frihet var i antågande.

- Nu kommer hon släpandes med en hund, tänkte jag.

Jag såg den nyvunna friheten försvinna. Jag blev arg och började koka inombords. Jag slängde på luren och tog en promenad för att fundera och låta ilskan rinna av mig. Fem timmar senare kom jag hem – fortfarande arg. Då låg kräket där på köksgolvet, ett svart och vitt och lejongult helt underbart litet nystan. Jag smälte. Strax låg också jag på golvet. Vilken ljuvlig liten varelse. Så jätteliten var hon förstås inte. Hon skulle ju bli en stor Berner-Sennen.

Jag jobbade mycket hemifrån så det blev jag som var mest med Jolja som hunden heter. Jag tog promenader med henne och jag kelade mycket med henne. Vi blev goda vänner. Hon växte och nu är hon fyra och ett halvt år. Vi är nästan alltid tillsammans och jag skämmer förstås bort henne. Hon sover, långhårig och sandig som hon ofta är, i vår säng på efternatten. Hon får alltid det sista av min smörgås. Hon får också stor frihet. Det är bara när vi är i stan som hon är kopplad. Hon är väldigt snäll och barnen älskar henne. Hon är mycket uttrycksfull och vi har ett speciellt sätt att kommunicera med varandra. Hon har ett eget språk bestående av gläfsningar, små gnäll, glada skall, svansviftningar, lyfta på öronen, lägga huvudet på sned, lägga sig platt på golvet – betyder att jag vill ha mat. Jag har aldrig behövt höja rösten mot henne. Det fungerar ändå.

Jag sitter eller ligger ofta bredvid henne och kelar med henne och jag märker att det händer något i mig då jag gör det. Jag kan inte säga vad men jag känner att det är något fint som utvecklas. På något sätt har hon fått mig att ändra min syn på djuren och hela naturen. Hon är inte bara instinkter, hon är mycket mer. Hon är besjälad liksom hela naturen är det. Jag känner av djuren men också träden och skogen. Jag blir påverkad av naturen, även stenarna. Något händer i mig när jag är i skogen eller på havet. Det är något väldigt positivt. Jag börjar mer och mer förstå hur viktiga djuren, blommorna, träden, stenarna och bergen är för att vi ska må bra. Vi är djupt förbundna med dem. Vi är en del av naturen. Det vi gör mot naturen återverkar på oss själva. Om naturen mår dåligt gör vi det också.

Jag är vetenskapsman, biträdande professor i teknik med inriktning mot optimering. Att optimera betyder att försöka åstadkomma så bra lösningar som möjligt.

Det kan gälla att konstruera en bil som är så lätt som möjligt men ändå tillräckligt stark och tillräckligt bekväm. Det kan också vara att konstruera en konsertsal så att ljudet blir så bra som möjligt utan att den blir för dyr att bygga. Det kan vara att tillverka något så att det skapar så liten belastning på miljön som möjligt men ändå tillfredställer de krav jag ställer på den. Vi kan nå långt genom att förbättra de konstruktioner och system vi har i samhället men mer och mer har jag insett att vi kan aldrig nå ända fram. Vi kan inte nå så långt som behövs för att rädda Jorden från klimatförändringar, förgiftning av jord, luft och vatten, från utarmning av naturens råvaror och så vidare genom att förbättra teknik. Det måste till något annat.

Samtidigt mår vi människor inte särskilt bra. Vi drabbas av vällevnads-sjukdomar såsom hjärt- och kärlsjukdomar, cancer och diabetes. Sjukdomar som över huvud taget inte existerar hos naturfolken. Vi stressar och orkar inte med alla de krav som ställs

på oss – eller kanske som vi ställer på oss själva. Vi hinner inte med våra barn, vi hinner inte med våra vänner, vi hinner inte med oss själva. Varför? Vi jagar materiella värden och av materiella värden blir vi aldrig mätta i själen. Tingen och stressen hindrar oss från att nå kontakt med det som är viktigt för att vi ska må bra – vårt inre. Vi är på fel väg. För att nå verklig tillfredställelse och lycka gäller en annan väg.

Rom ligger söderut och genom att färdas österut kan vi aldrig komma till Rom hur långt vi än färdas – inte ens med snabbare eller större eller nyare fordon, inte ens med senaste modellen. Vi måste ändra riktning för att komma till Rom, vi måste färdas söderut. På samma sätt förhåller det sig med vår riktning i livet. Vi behöver ändra kurs.

Vi jagar på och vi stressar på olika sätt och när vi kommer hem slänger vi oss utmattade ner framför TV:n. TV:n har väldigt många kanaler men det finns en kanal som få

kopplar upp sig på – kanal 0, lyckokanalen, den inre kanalen. På 0:an finns de bästa programmen, programmen speciellt för dig. Jag slår ofta på kanal 0. Det tar lite längre tid att få igång 0:an och den är lite långsammare men den är den bästa. För att 0:an ska fungera bra måste man vara 0-ställd. Det innebär att vi måste försöka koppla bort våra tankar, vår hjärna. Det fiffiga med 0:an är att den är bärbar, vi har den ständigt med oss var än vi går.

Det är min övertygelse att djuren har en själ och ande liksom vi. Det som skiljer oss åt är att vi har en mer utvecklad tankemaskin som nästan ständigt är igång. Men hjärnan är bara ett verktyg att använda när vi behöver den. Den behöver inte ständigt vara igång. Den har en fantastisk förmåga att avskärma oss människor från anden till skillnad från djuren som är i mer direkt förbindelse. Deras tankeapparat ligger inte ständigt och stör.

Hjärnan går nästan inte att stänga av, men om vi väl lyckas kommer kanal 0 igång, den andliga kanalen. Om vi lyckas att stänga av och nå ett andligt djup kommer vi att må bättre och vi får ett bättre inflytande på vår omvärld. I den kanalen sänds allt det som verkligen är viktigt så det gäller att lyssna noga. Programmen i den kanalen innehåller lösningarna. Hjärnan kan bearbeta material, precis som en dator, men den är inte kreativ. Kanal 0 är kreativitetens källa. Det är ju inte ofta vi tänker ut de bra lösningarna utan helt plötsligt finns de bara där. Då har vi varit i kontakt med den stora källan, vi har varit uppkopplade på kanal 0. Det är min övertygelse att om många kopplar upp sig på den andliga kanalen, meditationens kanal, så kommer världen att förändras. Jag tror det är den vägen som de stora förändringarnas möjligheter skapas, de förändringar som skapar eller återskapar människans och naturens hälsa.

När vi vårt inre, vår ande, när vi också till något mycket stort – en outtömlig källa där alla svaren finns. Kanske hänger vi samman på ett djupare plan än vi kan förstå – genom anden. Det skulle förklara fenomen såsom intuition, varseblivning, telepati och clairvoyance.

Det där lilla kräket på köksgolvet har förändrat mitt liv. Hon har lärt mig förstå lite bättre hur allting fungerar, hur jag fungerar och hur jag ingår som en del i något mycket större. Hon har också lärt mig känna större vördnad för vår Jord och allt det hon föder.

Björn Esping

bjorn.esping@mh.se
0121-20039

Flaskan och Coca-Colaburken

Av Björn Esping

Vi stod och väntade på 459:an vid busstationen i Söderköping. Jag skulle norrut, långt norrut. Jag skulle upp till Lofoten för att studera och fotografera späckhuggare. Gudrun hade skjutsat mig. Vår hund, Jojja, en härlig Berner-Sennen var också med. Då smällde det till! Det var ett ihåligt ljud, mer som om något impluderade snarare än exploderade. I ögonvrån uppfattade jag vad som hände. När vi kom hade ett gäng ungdomar suttit och väntat i busskuren. De såg ut att vara i 14-15 års åldern. En tomflaska hade stått några meter från kuren. Nu hade en av ynglingarna rest sig, gått fram till flaskan och med full kraft sparkat sönder den så att splittret yrde över gräsmattan.

Jag blir upprörd när jag ser sådan här meningslös förstörelse så jag gick fram till pojken som nu satt sig i kuren igen. Han satt någon meter från de andra, några flickor och någon pojke. Flickorna förfasade sig över hans tilltag men samtidigt fanns det nog ett stänk av beundran. Pojken med flaskan hade nog försökt stila inför flickorna. Han ville nog imponera.

Mig imponerade han dock ej på. – Skäms du inte, frågade jag? – Näh, svarade han. – Förstår du inte vad du ställt till med, vad du förstört för andra, fortsatte jag? Hundar och andra djur som går här kommer att skära sönder tassarna liksom de människor som kommer att gå barfota här. – Det är ingen som går

barfota här, invände pojken. – Jo, jag, sa jag. Jag går ofta barfota på sommaren, även inne i stan. Pojken var tyst. – Jag hoppas du skäms, sa jag. – Näh, sa han igen. Jag gick. Bussen var på väg in och jag hoppade på och for iväg.

I bussen funderade jag lite över vad som hänt. Det var nog inget ont i pojken. Han var väl osäker på sig själv som man är i den åldern och ville imponera på flickorna. Som kille ska man ju vara tuff och göra tuffa saker. Förhoppningsvis hade han väl ändå skämts men det kunde han ju inte erkänna. Framförallt inte så att tjejerna hörde det.

Jag funderade också över min egen reaktion. Jag blev upprörd. Jag kunde inte hindra det. Jag är ju i ett sämre förhandlingsläge när jag är upprörd. De rätta argumenten tryter. De kommer jag på senare. Jag måste träna mig så att jag kan behålla mitt lugn och vara kyligare nästa gång något sådant här händer. Nu låste sig pojken. Mina bannor gav honom ingen möjlighet att säga ett förlåt, att erkänna att han gjort något dumt. Om jag istället hade kunnat behålla mitt lugn och resonera med honom hade det kanske gett honom en chans.

Då tycker jag att jag lyckades bättre en annan gång. Jag satt i bilen på Ringvägen utanför Fixområdet och väntade på grönt ljus

när jag ser en pojke kasta en coca-cola burk när han kommer cyklande på gång/cykelvägen som går under E22. Jag öppnar bildörren. – Du tappade en coca-cola burk, ropade jag till honom. Han stannar, cyklar tillbaka och plockar upp burken och fortsätter sedan färden! Den gången gav jag honom en chans att komma ur dilemmat utan att förlora ansiktet. Kunde jag ha agerat på ett mer konstruktivt sätt med "flaskpojken"?

Sedan hade jag en annan fundering där jag satt i bussen. Vår busstation ska alldeles snart flytta till området omedelbart utanför biblioteket. Är det bra? Busstationer blir alltid lite av tillhåll. Man är ju där för att vänta på bussen och vill så snabbt som möjligt kom-

ma därifrån. Det är ju ett ställe där man egentligen helst inte skulle vilja vara. Här väntar man och det blir lätt långsamt. Det är lätt hänt att man hittar på något bus, speciellt om man är ung och tonåring. Nu blir det kanske så att biblioteket blir "väntsal". Det finns en risk att det blir lite oroligt och störande för de som sökt sig till biblioteket för att få lugn och ro och läsa. Dessutom blir ju biblioteket nu inklämt mellan två "trafikhärdar" – busstationen och E22. Lugnet kanske kommer att försämrats och vi människor behöver verkligen lugn och ro. I vår tid är det kanske det som vi behöver mest av allt.

Björn Esping

Lögner och godtycke - är det vardagsmat för ansvariga inom EU-projektet Kustlandet?

Nedanstående är verkligheten för en förening som sökt bidrag. Det utgör ett exempel i raden på hur Kustlandet hanterar bidragssökande

Exemplet är Engelholms Bygdegårdsförening.

Föreningen ansökte tidigare hos Kustlandet om 15.000 kr i bidrag för ett projekt med många inriktningar och som skulle genomföras under 2003. I vanlig ordning angavs en projektbudget i ansökan. Projektplan och budget godkändes av Kustlandet. När föreningen under sommaren redovisade och begärde ut bidrag, fick den inte ut några pengar. Efter lång väntan och efter egen kontakt nyligen med Kustlandet, fick föreningen reda på att pengar inte betalas ut för hyreskostnader. – Trots att Kustlandet godkände budgeten, vill man från Kustlandets sida

inte stå för sitt eget godkännande. Föreningen riskerar att mista ersättning. Inte ett öre av godkänt bidrag har i dag, ca ett halvår efter redovisning, betalats ut.

För bortåt ett år sedan var Projektledaren i Kustlandet, Hans Noack, på besök hos föreningen. Då gällde det om föreningen skulle kunna få bidrag till att genomföra Datautbildning bland intresserade medlemmar. Hans Noack tyckte då att förslaget var utmärkt och föreslog hur föreningen skulle göra. Han ansåg att även telefonabonnemang skulle ingå bland det man sökte bidrag till. Detta var alltså i somras.

Föreningen började då förbereda kursen. 6 stycken användbara datorer lyckades föreningen på egen hand få till skänks. Man ordnade med lärare och allt annat kring kursen, som skulle börja efter nyår 2004, då bredband finns att tillgå i området. När förberedelserna var klara för en månad sedan, ringde föreningen upp Hans Noack för att få sista anvisningarna inför ansökan.

Då meddelade Hans Noack, att det inte skulle bli några pengar till kursen. Det hade tagits styrelsebeslut på att datautbildningar inte skulle få bidrag, sa han. När föreningen påpekade att han tidigare puffat på föreningen att söka bidrag,

kunde han inte alls dra sig detta till minnes.

När föreningen, strax efteråt och genom ett ombud, bad att få utdrag ur styrelseprotokoll som utvisade vad som nu Hans Noack anförde som skäl för att inte längre stöda projektiden, fick inte föreningen något utdrag. Det har, trots påminnelser ännu inte dykt upp - helt enkelt, för att det inte finns/fanns något beslut.

Vid kontroll hos Kustlandet har Anna Tjärvar, verksamhetsledare, meddelat att den frågan ska upp på styrelsemötet den 11 december!

Så här går det till i det storstilade EU-projektet Kustlandet. Det framförda exemplet är ändå bara ett i raden.

Det måste väl ändå finnas kontrollorgan. Det måste väl finnas projektägare,

samarbetspartners och finansörer som kan säga ifrån.

Varför är det tyst som i graven?

Vidar Jansson

EXACT

Park & Anläggning

Fastighetsskötsel
Städning • Gräsklippning • Busk & Häckklippning
Planering av trädgård • Grävningsarbete med traktorgrävare
Snö & halkbekämpning

JOUR
Fastighetsjour • Stömsjour • Trygghetsjour

TRYGGT **EKONOMI** **SÄKERT**
Bokföring • Redovisning

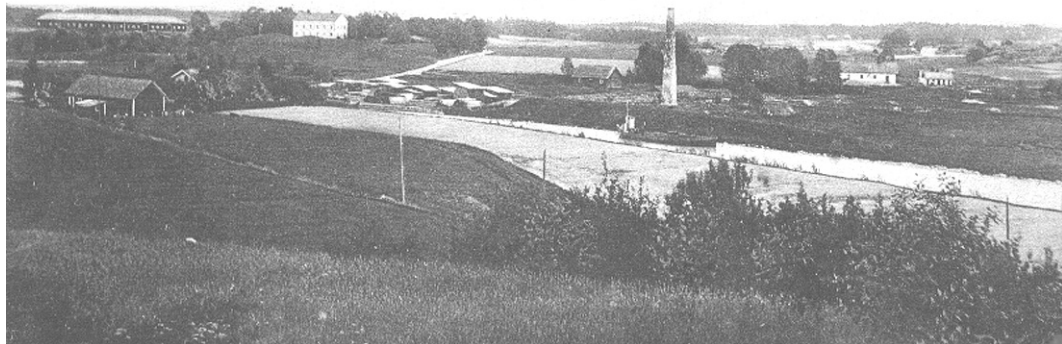
0121-155 00

Håkan Eriksson Mobil 070-972 29 79 Fax 0121-247 70
Håkan Fyhr Mobil 070-792 13 45 Fax 0121-247 70

Ringvägen 44 Söderköping

Gamla bilder från vårt kära Söderköping

Denna gång visar vi bilder från Ragnar Petterssons stora samlingar. Ragnar har under årtionden samlat gamla bilder och han är också eldsjäl i projektet Östra Ryds Hembygdsmuseum, vilket lilla tidningen skrev om i sommarnumret. I detta nummer presenterar Ragnar 4 bilder från kommunens västra del: Västra Husby, Gårdeby och Östra Ryd.

Till vänster ett kort från Västra Husby taget 1912 från höjden norr om Golfbana och Göta Kanal. Till vänster syns en mindre lada. Intill den, omedelbart till höger, skimtar slussvaktarbostaden vid Norrebo. Den vackra byggnaden Norrebo är den större vita något till vänster i bild och på höjden. Skorstenen tillhörde en gång ett tegelbruk som låg här. Olika tegel tillverkades: taktegel, murtegel, senare även dräneringsrör. Till höger skimtar arbetarbostäder. Skorstenen revs 1920. Söder om Kanalen och väster om vägen fanns en tid upplag av virke och timmer.

Till höger ett kort på Gårdeby Kyrka från de första åren av 1900-talet. Skolhuset till vänster om vägen var också lärarbostad och läraren var även kontor i kyrkan. Det fanns ett klassrum i huset. Det inrymde mestadels 2 klasser. Stundtals upp till 4 klasser. Allra längst till vänster i bild skimtar en del av klockstapeln. Skolan revs 1950.

Östra Ryds Kyrka till vänster. Kort från de första åren på 1900-talet. Till vänster ses dåvarande skolhuset, numera församlingshem. Knappt synlig finns en röd byggnad mellan kyrkan och skolhuset. Det är sockenmagasinet. Lilla vita huset på berget och till höger om kyrkan kallades Arken. Huset revs 1942. Det vita huset nedanför Arken kallades Ekna och där bodde på 40-talet Bernald Urberg, skomakare och skolvaktmästare. Till höger i bild ses den röda byggnaden som nu är sockenstuga. Här var förr lärarbostad och kommunallhus. Här har funnits ett bankkontor. Och här har skett konfirmationsundervisning. Sedan 1995 är huset i privat ägo och omgjort till bostad.

Till höger ett kort från 1920-talet. Motiv från Östra Ryd. Kortet är taget från Sågbacken. Hitom ån och i bildens förlängning till höger låg Olle Jonassons Såg. På andra sidan ån ligger numera Hasse Möllers bilverkstad. Nedre vita huset är Nybro. Till vänster syns taken till dåvarande mejeriet. Övre vita huset är Thoréns affär. Kortet är nog taget från sydväst.

lilla tidningen rättar

I förra numret av tidningen angavs att affären Lövstaberger lades ned 1988. En uppmärksam läsare meddelade att nedläggningen skedde 1938. Vi tackar för rättelsen.

Motiv från Östra Ryd

Späckhuggarsafari

Text och bild Björn Esping

- Späckhuggare klockan två, ropar Anneli! Vi ser sprutet från en späckhuggare föröver lite om styrbord. – Det är en stor hanne, fortsätter hon. Man ser det på den stora höga ryggfenan. Den kan vara nästan två meter hög.

Vi är uppe i Nordnorge, vid Lofoten, ombord på S/S Vega, en gammal skuta byggd 1908. Vega hette ju också svensken Adolf Erik Nordenskiölds fartyg som han åren 1878-80 seglade med längs hela ryska nordkusten. Han var därmed den förste att genomkorsa nordostpassagen. Den här skutan är dock norsk men å andra sidan var ju Sverige och Norge i union då det begav sig. I tre dagar i november seglar vi i späckhuggarnas farvatten.

Under oktober och november söker sig sillen in i Lofoten. Späckhuggarna liksom yrkesfiskarna följer sillen som kommer utifrån Atlanten och drar sig in här i en förberedelse för leken som sker lite längre söderut. Det är inte alltid som sillen gått in i sådana mängder här. Före 1986 samlade de istället ihop sig utanför Islands ostkust.

Späckhuggaren är ett flockdjur och lever i allmänhet i grupper om några tiotal djur. Den är ett däggdjur och andas luft liksom alla andra valar. Den är närmast släkt med delfinen. En späckhuggare blir 5-8 meter lång. Huvudsakliga födan är fisk och framförallt sill men den anpassar sig till vad som finns. Den kan även ta säl och sjölejon i samband med att de tar sig från stranden ut i havet. Sitt namn har

den fått därför att den i grupp kan ge sig på större valar. Den sliter loss stora späckstycken ur valens sidor. Några angrepp på människor är inte kända.

Späckhuggarna i Lofoten jagar i grupp. De lägger sig i en stor cirkel runt sillen och sprutar genom andningshålen ut lufridaer i vattnet som sillen inte törs gå igenom. Efterhand blir cirkeln allt snävare och sillen pressas allt tätare mot varandra. Andra späckhuggare passerar under stimmet och pressar sillen upp mot ytan. När cirkeln är 10-15 meter i diameter börjar de slå med sina stjärtar in mot stimmet så att sillen bedövas. Späckhuggarna äter sedan upp dem. Sillen är för snabb för späckhuggaren för att den ska kunna fånga dem när de simmar. En sådan här "karusell" ses på långt håll eftersom mängder av fåglar kretsar över stimmet. De dyker ner för att ta sillen som flyter i ytan.

En bit bort ser vi några fiskebåtar. Vi går närmre. Två båtar ligger nära varandra. De har ett nät emellan sig som vinschats upp på båtarna så att bara

en liten del är kvar i vattnet. I nätet finns enorma mängder av sill. Det fullkomligt kokar av hoppande sill. En kran sänker ner en håv och öser ombord flera ton i varje lyft. Vi stannar kvar en bra stund alltmedan håv efter håv fylls. Under några veckor tar fiskarna hem hela årets fångst. Efteråt kunde vi läsa att det blev rekord i år. Sill för över 2 miljarder togs upp ur havet.

- Karusell klockan elva, ropar Anneli.

Det är hårt väder och båten gungar kraftigt. Vi girar aningen babord och går närmre. Vi hör skränet från trutarna och ser 15-20 späckhuggare som ligger i en stor ring och cirkulerar. De kommer då och då upp till ytan och sprutar ut sina dimridaer. Här ser vi trutar, måsar, bland annat tretåig mås och havsörnar. Det är mycket dramatiskt. Späckhuggarna verkar inte störas av vår närvaro. Vi håller oss dock på visst avstånd för att visa hänsyn. Cirkeln blir snävare, jakten blir intensivare. En örn dyker ner alldeles framför oss och tar en sill med klorna. Späckhuggarna börjar pis-

ka med stjärterna. Måltiden har börjat.

Det mörknar. Vi går in mot natthamn. Klockan 4 är det mörkt, det är i mitten av

november. Havet lugnar ner sig och himlen börjar klarna upp. Senare på kvällen börjar norrskenet spela i mest gröna färger på himlavalvet. Tröttheten

kommer över mig och jag kryper ner i kojen. Jag känner mig nöjd och faller strax in i nattens drömmar.

Björn Esping

Nyårsrevy
POL-Teatern presenterar

SNÖYRA
PÅ BIELKEN

Nyårsafton kl 1600, vardagar kl 1900, helger & röda dagar kl 1800. Vuxen 130:-, 7-15 år 65:-.

Nyårsafton, samt under januari följande datum: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 14, 17, 21, 24, 25, 28, 31.

Biljetter hos Astlinds tel 0121-10173